

058

812

ANUARUL

INSTITUTULUI

PEDAGOGIC-TEOLOGIC ORTOD. ROMÂN DIN ARAD.

(ANUL ÎNTEMEIERII 1812).

ANUL ȘCOLAR 1906 7.

REDACTAT DE

Roman R. Ciorogariu,

protosineel, director.

Arad, 1907.

Tiparul tipografiei diecezane ort. române.

M. Li Moldovanu
Inspector școlar
ARAD

201536

ANUARUL

V 1970

INSTITUTULUI

PEDAGOGIC-TEOLOGIC ORTOD. ROMÂN DIN ARAD.

(ANUL ÎNTEMEIERII 1812).

Josif Moldovan
Inspector școlar
ARAD

ANUL ȘCOLAR 19067.

REDACTAT DE

Roman R. Ciorogariu,

protosincel, director.

Palatul Cultural al orașului Arad
BIBLIOTECA

No. inv. de sporire. 837

1940/41

Arad, 1907.

Tiparul tipografiei diecezane ort. române.

Din istoricul anului școlar.

Anul școlar 1906/7, s'a inaugurat la 24 August (6 Septembre), prin chemarea Duhului Sfânt.

După terminarea actului religios, tinerimea școlară fiind întrunită în sala festivă a institutului, Directorul, în fruntea corpului profesoral, deschide anul școlar printr'o cuvântare de îndemn, pentru carierele alese, a căror misiune este atârănătoare de vocațiune și devotament.

După cetirea legilor școlare, elevii, plasându-se în cursurile lor, se arangează prin profesorii de cursuri și prelegerile își încep cursul lor.

Anul școlar a decurs regulat. Dintre evenimentele mai însemnate, remarcăm următoarele:

În ziua de 16/29 Octombrie, institutul a serbat aducerea în patrie a osămintelor eroului-martir Francisc Rákoczy II. Din acest incident s'a ținut în sfânta biserică serviciu divin. După serviciul bisericesc, întrunindu-se corpul profesoral și elevii institutului, în urma cuvintelor de deschidere a serbării din partea Directorului *Roman R. Ciorogariu*, profesorul *Ioan Costa* rostește discursul comemorativ.

Sentimentul de pietate și recunoștință față cu fericita în Domnul, Prea-grațioasa Regină *Elisabeta*, a primit o vie expresiune în ziua de 6/19 Noemvrie, prin parastas oficiat în amintirea ei, reînnoită prin parentarea panegirică a profesorului Sever *Secula*.

Comisariatul de mătăsărit din Szekszárd ni-a făcut o deosebită plăcere, trimițându-ne pe d-l *Kirch* Ferencz, să ne țină o prelegere despre cultura viermilor și peste tot despre mătăsărit. Prelegerea, rostită în limba română, însoțită cu spectacol de schiopticon, a fost prea frumoasă și instructivă, reprezentându-se imagini sugestive și foarte vii. Prelegerea d-lui Kirch a fost clară și sugestivă și a fost ascultată cu viu interes de tinerime și de întreg corpul profesoral în frunte cu Directorul.

La 7/20 Decembrie, institutul nostru pedagogic a avut bucuria de a saluta între zidurile sale pe Directorul pedagogiei de stat din Arad, d-l *Lang Mihály*, pe colegii săi de catedră și pe elevii cursului al IV-lea pedagogic dela școala soră.

Oaspeți au asistat la o prelegere în curs și la mai multe în școala de aplicație.

Institutul nostru a răspuns colegialei vizite la 6/19 Februarie, prezentându-se corpul profesorilor de la despărțământul pedagogic împreună cu elevii cursului al IV-lea, și asistând la magistrarele observații pedagogice, făcute de elevii aceluși institut, toate sub conducerea Directorului, precum și ascultând prelegerile de model, ținute în școala de aplicație.

Ziua aniversară a nașterii marelui mecenat al tinerimei noastre, Emanuil *Gozsdu*, conform dispozițiilor statutare, pentru 9/22 Februarie s'a celebrat prin parastasul ținut în Duminica următoare, la 11/24 aceeași lună, asistând la serviciul divin oficiat de întreg clerul dela biserica catedrală din loc institutul în frunte cu Directorul și corpul profesoral.

Un eveniment de o deosebită importanță a fost pentru institutul nostru înalta vizită a Escelenței

Sale Domnul ministru de culte și instrucțiune publică, Conte *Aponnyi Albert*, dela 7/20 Ian. 1907.

Esceleța Sa, însoțit de Magnificența Sa consilierul de secție Dr. *Neményi Imre* și de notabilitățile comitatului nostru, a fost întâmpinat de P. S. Sa D-l episcop diecezan *Ioan I. Papp*, iar în fruntea tinerimei și a corpului profesoral, a fost salutat de Directorul institutului Roman R. *Ciorogariu*.

Esceleța Sa a vizitat în special cursurile pedagogice, biblioteca institutului și localul Societății de lectură a tinerimei; iar Magnificența Sa d-l *Neményi Imre*, a asistat la o prelegere, la școala de model, vizitând totodată și internatele pedagogice.

Magnificența Sa d-l inspector regesc *Varjassy Ápád* a vizitat institutul nostru, asistând în toate cursurile la prelegeri, în ziua de 13/26 Ianuarie.

Ziua aniversară a sancționării Constituției țării noastre, 11 Aprilie (29 Martie) 1848, s'a serbat în institut prin aprecierea istorică făcută acelu act, tinerimei întrunite în sala festivă, de profesorul *Ioan Costa*.

La 8 Iunie (26 Mai), aniversara iubilară a încoronării *Majestăți Sale, gloriosului nostru Rege Francisc Iosif I*, institutul a asistat la serviciul divin oficiat în catedrala din loc, pontificând și ținând cuvântarea ocazională comemorativă d-l director seminarial Roman R. *Ciorogariu*.

Prelegerile s'au încheiat la 25 Maiu (7 Iunie), apoi au urmat examenele cursurilor, până la 5/18 Iunie; iar încheerea solemnă a anului școlar s'a făcut prin chemarea Duhului Sfânt, la 11/24 Iunie.

*

Din evinimentele referitoare la corpul profesoral amintim aci dureroasele întâmplări, de cari a fost isbit în decursul acestui an școlar.

O durere adâncă ni-a produs încetarea din viață a meritosului profesor penzionat Teodor *Ceontea*, întâmplată la 16/29 Decembre.

Inmormântarea s'a făcut cu pompa cuvenită, dând întreg institutul tributul pietății pentru cel pornit la vecinicie. Prohodul s'a ținut în Seminar. Discursul funebral l-a rostit în numele colegilor, profesorul diacon, Nicolae *Mihulin*.

*

Sub raportul higienic, cât și în ce privește moralitatea în institut, nu s'au ivit cazuri de gravitate.

*

Dintre actele mai importante ale superiorităților școlare înșirăm următoarele:

1. Venerabilul Consistor gr.-or. român din Arad. cu Nr. 4342/1906 numește pe părintele spiritual, Alexe Vesalon de profesor de tipic, pentru amândouă despățămintele (ped. și teologice).

2. Venerabilul Consis. cu Nr. 4343/1906 numește de profesor pentru matematică și fizică pe Aurel *Bratu*. (După îndepărtare, prin Nr. 1906/1907 s'a numit de profesor substitut, pentru aceleași studii, Samson *Crișciu*).

3. „Asociațiunea Transilvană“, cu Nr. 5188/906, cere institutului opinia, asupra eventualei propuneri mai intenzive a economiei în școalele pedagogice și teologice.

4. Sanatorul „*József Főherczeg*“ comunică Direcțiunii, că premiază cu 10 cor. cea mai bună lucrare de popularizare, scrisă de elevi despre oftică.

5. Înaltul minister de culte și instrucțiune publică, cu Nr. 75,391/1906, prin Venerabilul Consis-

tor din Arad (5742/1906), comunică ordinațiunea Preaînaltă, relativă la cvalificațiunea practică a învățătorilor.

6. Cu nr. 15,076/906 *Selyemtenyésztési főfelügyelőség din Szekszárd*, cere Direcțiunei termin pentru o prelegere de măsurărit.

7. Venerabilul Consistor comunică cu N-rul 6250/1906 ordinațiunea înalului Minister de culte și instrucțiune publică (Nr. 91207/1906), prin care se face cunoscut, că nu se vor aprobă cărți fără nomenclatura maghiară a comunelor.

8. Înaltul minister de culte și instrucțiune publică cu Nr. 88156/1906 comunică lista cărților oprite din institutele de învățământ publice din țară.

9. Inspectorul regesc al comitatului Arad cu Nr. 458/1907, cere date statistice despre cei căzuți la examenele de cvalificațiune învățătorească, în cei 10 ani din urmă, din studiile: limba maghiară, geografie și istorie.

10. Escelența Sa D-1 Ministru al cultelor și instrucțiunei publice trimite 2 exemplare din „*Magyarország közoktatásügye 1905-ben*“.

11. Magyarországi tkpi. tanárok orsz. egyesülete trimite Direcțiunei pentru opiniune un proiect pentru școalele de praxă.

12. Venerabilul Consistor aradan Nr. 1314/907. comunică „Regulamentul pentru examenele de cvalificațiune învățătorească“, primit de Congresul Național-Bisericesc.

13. Vener. Consistor din Arad Nr. 1889/1907. comunică ordinațiunea ministerială nr. 25220/1907, de a se tipări diplomele învățătorești în limba română și maghiară.

14. Înaltul minister de culte și instrucțiune publică cu nr. 7935/1907, comunică observările relative

la examenele de cvalificațiune învățătorească din 1906.

15. Inaltul Minister de culte și instrucțiune publică nr. 114,791/907, prin Ven. Consistor nr. 2569/1907, cere un exemplar din Regulamentul și planul de învățământ al institutului teologic.

16. Prea Venerabilul Consistor mitropolitan cu nr. 478/907 trimite pentru studiere și opinie un exemplar din Planul de învățământ pentru institutele teologice ortodoxe române.

17. Venerabilul Consistor din Arad, cu nr. 2768/907 comunică numirea din partea Inaltului Minister a d-lui Iosif *Siegescu* de comisar la examenul de cvalificație învățătorească.

Autoritățile superioare școlare.

P. S. Sa Domnul Episcop diecezan Ioan J. Lapp, director canonic.

P. C. Sa Arhimandrit și vicar episcopesc Vasile Mangra, comisar consistorial la despărțământul teologic.

Vasile Goldiș, comisar consistorial la despărțământul pedagogic.

Varjassy Árpád, inspector școlar regesc.

Láng Mihály, directorul pedagogiei de stat din loc, inspector de specialitate.

Personalul didactic.

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de serviciu	A preles studiile	La despărț.		Nrul orelor pe săptămână
				teol.	ped.	
1	<i>Roman R. Ciorogariu</i> , protosincol asesor în senatul bisericesc eparhial, profesor ordinar definitiv la despărțământul teologic, director al institut. ped. teologic, redactor la „Biserica și Școala“.	27	Teologia fundamentaiă Omiletica Pastorala	I. 2 (II. 3 (III 2	— — —	10
2	<i>Dr. Petru Pipoș</i> , prof. ordinar definitiv, și director la școala de fete gr.-or. rom. din Arad.	26	Psihologia și Logica Pedagogia Metodica și Didactica Practica Organizația Istoria ped. și Metodică	— — — — — —	(I 2 (II 2 II 1 III 4 III 1 (IV 4 IV 1 IV 4	19
3	<i>Trifon Lugojan</i> prof. ord. provizor.	10	Cântarea bisericească Muzica instr.	(I 2 (II 2 (III 2 — — — —	I 2) II 2) III 2) IV 4 I 2 II 3 III 3 IV 3	*) 23
4	<i>Dr. Iustin I. Suci</i> , prof. ord. prov., șeful cursului II teol.	7	Isagogia Arhiologia bibl Ermeneutica Exegeza Catehetica	I 5 I 1 I 1 (II 6 (III 4 III 3	— — — — —	20

*) Numărul total redus provine din îmbinarea orelor de cântare, la cursurile teol. și ped.

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de serviciu	A preles studiile	La despărț.		Nrul ore'or pe săptămână
				teol.	ped.	
5	<i>Dr. Teodor Botiș</i> , prof. ord. prov. catihet la gimnaziu, școl. reală, preparandia de stat și școalele comerciale din Arad, șeful cursului I teol.	7	Istoria biser. Dogmatica Morala Dreptul can. Constituția	(I 5 (II 2 II 4 II 4 III 4 III 1	— — — — —	20
6	<i>Ioan Costa</i> , prof. ord. provizor, bibliotecarul institutului, ajutorul cancelariei direcționale, șeful cursului III. ped.	5	Limba maghiară Istoria universală Istoria patriei Constituția	— — — —	(I 3) II 3) III 3) IV 4 (I 2 (II 2 (III 2 (IV 2 IV 2	23
7	<i>Nicolae Mihulin</i> , prof. ord. provizor, exortatorul desp. pedagogic, șeful cursului II ped. custodele muzeului de naturalii.	5	Religiune Istoria natur. Geografia Practica geogr.	— — —	(I 2) II 2) III 2) IV 2) I 2) II 2) III 2) I 2) II 2) III 2 II 1	21
8	<i>Sever Secula</i> , prof. ord. proviz., conducătorul societății de lectură a tinerimei, șeful cursului IV. ped.	4	Limba română Psibologie Pedagogie Limba germană	(I 3 (II 3 I 1 II 2 —	(I 2) II 3) III 2) IV 3) I 1) II 1) III 1) IV 1	23

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de serviciu	A preles Studiile	La despărț.		Nrul orelor pe săptămână
				teol.	ped.	
9	<i>Samson Crișciu</i> , prof. suplent, șeful cursului I.	1	Aritmetică Geometrie Fizică Desemn Caligrafie	— — — — —	(I 3 II 2 III 2 IV 2 I 1 III 1 III 2 IV 2 I 2 II 2 III 2 I 1 II 1	22
10	<i>Traian Vățan</i> paroh, propunător ajutător, șef al cursului III teol.	4	Liturgică	III 3	—	3
11	<i>Ioan Ardelean</i> , învățător al școalei de aplicație	2	Slöyd Gimnastică Școala de aplicație	— — —	(I 1 II 1 III 1 I 2 II 2 III 2 IV 2	7
12	<i>Alexe Vesalon</i> paroh, spiritualul institutului	1	Tipic	(I 1 II 1 III 1	(I 1 II 1 III 1 IV 1	7
13	<i>Teodor Papp</i>	3	Economia și practica	(I 2 II 1 III 1	(I 1 II 1 III 1 IV 1	8
14	<i>Dr. Aurel Damian</i> , medicul institutului		Higiена	III 1	IV 1	2

Internatele.

A) *Teologic.* In anul școlar 1906/7 în internatul teologic au fost 63 elevi, dintre cari stipendiști 6.

Taxa de câte 400 cor., au plătit-o 57 elevi.

B) *Pedagogic.* In acest an școlar toți elevii au fost internați, cu scopul de a se ameliora starea morală și disciplina. — Dintre elevi au fost primiți cu taxa de 300 cor. la an 45
stipendiști 4

Sub raportul religios-moral, elevii au îndeplinit prescripțiunile sfintei noastre biserici, cercetând în fiecare zi serviciul divin și împărtășindu-se cu sf. Taine în postul Nașterii și Invierii Domnului.

In ce privește starea sanitară, elevii, pentru taxa de 5 cor. au primit îngrijire medicală și medicamente.

Starea sanitară, în general, a fost satisfăcătoare, ceea-ce se poate atribui în special curățeniei prevederii și așezămintelor institutului.

Biblioteca institutului.

Biblioteca institutului cuprinde 2785 opere, în 3114 volume.

Bibliotecii aparțin următoarele reviste periodice de specialitate :

Candela, revistă teologică, Cernăuți.

Biserica Ortodoxă Română, București.

Revista Teologică, Sibiu.

Theologisches Litteraturblatt, Leipzig.

Vatra Școlară, rev. ped. Sibiu.

Revista Asociațiunii Invățătorilor, Buzeu.

Neue Bahnen, Leipzig.

Anzeuger für die neueste ped. Litteratur. Leipzig.

Magyar tanítóképző, Budapest.

Natura, rev. științ. București.

Természettudományi Közlöny. Budapest.
 Századok. Törtudom. folyóirat. Budapest.
 Floarea Darurilor rev. lit. București.
 Hivatalos Közlöny.
 Țara Noastră, rev. populară Sibiiu.
 Biserica și Școala Arad.

Ioan Costa,
 bibliotecar.

Muzeul.

Muzeul pentru instrumentele fizicale și de istoria naturală la institutul nostru e în dezvoltare încă. Cel fizical conține mai multe obiecte de lipsă la propunerea fizicei, iar cel de naturale e mai mic, dar în urma instrucțiunii date de preparatorul Pasner Bódog în prepararea animalelor, la care au luat parte 20 elevi, începe a lua un avânt mai mare.

Ingrijitorul Muzeului e *N. Mihulin*.

Pregătirea practică a candidaților de învățători.

Pregătirea specială a *elevilor preparandiali* pentru împlinirea rolului de învățători s'a început din cursul al III-lea.

Scopul principal al acestei pregătiri a fost, a-i introduce pe elevi în procedura didactică și educativă, îndrumându-i la lucrare în toate ramurile de cunoștințe prescrise pentru școala elementară.

În vederea acestui scop, elevii cursurilor III și IV pedagogic au ascultat lecțiunile învățătorului conducător al școalei de aplicație dela institut, sub a cărui conducere au ținut și elevii lecțiuni, într'o ordine statorită și supraveghiați de profesorul de specialitate.

La despărțământului *teologic*, elevii cursului al II-lea au asistat la lecțiuni în școala de aplicație, iar cei din cursul al III-lea, au făcut și catiheze.

*

În ce privește creșterea specială pastorală a clericilor, a avut loc în seminarul omiletic al cursului al III-lea teologic rostirea de predici.

În special clericii din cursul al III-lea au predicat și în biserică.

Premiări.

~

Directorul institutului dă în fiecare an câte un premiu de 10 cor. pentru cea mai bună lecțiune ținută în școala de aplicație de elevii cursului IV pedagogic.

Concursul pentru premiu, la despărțământul pedagogic, s'a ținut cu ocaziunea examenelor generale, la 9/22 Iunie, în școala de aplicație dela institutul nostru, prelegând candidații temele, ce li s'au dat, *extemporal*.

În comisiune au fost de față, Magnificența Sa d-l inspector școlar regesc *Varjassy Árpád*, Directorul *Roman R. Ciorogariu* și profesorii Dr. *P. Pipoș*, *S. Secula*, și *I. Costa*.

S'au desvoltat următoarele teme:

P. Coroiu: „Pilda cu Samarineanul“ și „A Dózsaféle parasztlázadás“. *E. Brindea*: Măsurile de suprafață și „A szél és a nap“ czimű költemény tartalmi tárgyalása. *Tr. Mager*: Noțiunea și calitățile „descrierii“, pe baza unei piese din Ioan Creangă și A jegyzőválasztás.

Premiul s'a conferit cu unanimitate elevului *Efrem Brindea*, iar pe *Traian Mager* și *Petru Coroiu* comisia îi laudă.

Directorul asemenea a mai oferit un premiu de 10 coroane pentru cea mai bună predică, pentru elevii cursului III teologic.

Concursul la acest premiu s'a ținut la 30 Maiu (12 Iun.)
La concurs au luat parte George Blaga, Miron Popovici și
George Todan.

Juriul compus din directorul *Roman R. Ciorogariu*,
Traian Vătan, Dr. *Teodor Botiș* și *Ioan Costa*, aflând la toți
concurenții calități demne de laudă, hotărește, ca premiul,
ridicat la suma de 15 coroane, să se distribue în părți egale
între concurenți.

Materialul de învățământ.

Cursul I. teologic

Isagogia. Tratatul istorică-literară a cărților canonice și necanonice din T. Vechiu și a celor canonice din T. Nou. Adunarea și codificarea cărților inspirate. Traducerile. Manual: Introducere în T. Vechiu de Dr. C. Chiricescu, și Introducere T. Nou de Dr. I. Cornoiu. 5 ore la săptămână.

Arheologia biblică. Geografia biblică a Palestinei. Anticitățile casnice, politice și bisericești ale Evreilor. Manual: Arheologia biblică de Dr. C. Chiricescu. 1 oră la săptămână.

Ermeneutica biblică. Principiile raționale și credincioase după cari se procedează la aflarea înțelesului biblic adevărat și diferitele moduri pentru a-l propune. Manual: Manuscript propriu litografat. 1 oră la săptămână.

Istoria bisericească universală. Starea religioasă-morală a omenirii pe timpul venirii Mântuitorului. Intemeierea bisericii. Activitatea misionară a apostolilor, lățirea creștinismului. Persecuțiunile. Organizarea bisericii. Ereziile și schismele. Părinții apostolici și bisericești. Cultul și disciplina și viața religioasă-morală. Triumful bisericii. Inceștinarea popoarelor barbare. Mohamedanismul. Desvoltarea și formularea doctrinei creștine prin sinoadele ecumenice. Desvoltarea sistemului mitropolitan. Lupta bisericii cu Arianismul și celelalte erezii. Reprezentantii științei și literaturii bisericești. Desvoltarea cultului, artei și poeziei bisericești. Monahismul și viața religioasă-morală. Inceștinarea popoarelor slave. Sistemul patriarhal. Papismul și tendințele de supremație. Desbinarea bisericii apusene de biserica orientală. Romano-catolicismul dela schisma cea mare. Reformațiunea. Spiritul anticreștin și manifestările

lui. Biserica ortodoxă dela schisma cea mare până la căderea Constantinopolului. Starea patriarhatelor orientale sub stăpânirea turcească. Desvoltarea bisericilor naționale autocefale. Bisericile eterodoxe. Manual: *Calistrat Coca*, Istoria bisericească. 5 ore la săptămână.

Teologia fundamentală. Tratează conceptul religiei, și adevărurile fundamentale ale ei: existența lui Dumnezeu, nemurirea sufletului, revelațiunea, religiei, biserica. 2 ore la săptămână.

Limba română. 3 ore Gramatica în întregime; lucrări scripturistice: compozițiuni și exerciții ortografice. Cere de lucrări clasice din literatura română. — Manual: Dr. N. Bogdan. *Gramatica limbei române.*

Psihologia: 1 oară. Organismul în raport cu fenomenele psihice. Funcțiunile sufletesti, caracterele și însușirile lor. Fenomenele stărilor normale și a celor anormale. Aplicațiuni pedagogice și igienice. — Manual: Dr. P. Pipoș. *Psihologie și logică.*

Cântarea bisericească. 2 ore pe săptămână. Melodiile celor 8 glasuri și aplicarea lor.

Tipic. Cuprinsul octoihului mic și al Ciaslovului: deprinderi în cetirile prescrise la Utrenie și Vecernie.

Cursul II. teologic.

Exegesa. Explicarea cărții Facerii, a unor psalmi de cult și a unor părți alese din cărțile lui Ieremie și din Proverbe. Explicarea evangheliei lui Mateiu și a unor părți alese din evangeliile lui Luca și Ioan. Manual: *Evangeliile după Mateiu, Marcu și Luca* de Dr. I. Olariu și un manuscript litografat la partea Testamentului vechiu. 6 ore la săptămână.

Istoria bisericii române. Nașterea, originea și lățirea poporului român. Încreștinarea Românilor. Creștinismul în Dacia. Invaziunea popoarelor barbare. Goții și încreștinarea lor. Intemeierea statului ungar. Rivalitatea dintre Orient și Occident și efectele ei asupra bisericii române. Intemeierea de mănăstiri și scaune arhieresti în principatele dunărene. Urme despre vechimea și jurisdicțiunea mitropoliei de Alba-Iulia. Lățirea reformatiunii în Ungaria și Transilvania. Biserica română în luptă cu protestantismul. Traducerea și tipărirea cărților bisericești în limba română. Introducerea limbei naționale în biserică. Unirea și urmările ei. Venirea

Sârbilor. Biserica română sub ierarhia sârbească. Episcopia din Ardeal. Epoca contemporană: Noua mitropolie.

Teologia dogmatică. Noțiunea și obiectul teologiei dogmatice. Noțiunea, ființa, împărțirea și izvorul dogmelor. Despre Dumnezeu în sine însuși. Existența, unitatea și însușirile lui Dumnezeu. Misterul Sf. Treimi. Activitatea lui Dumnezeu în extern. Dogma creației. Lumea spirituală și materială. Doctrina despre om. Provedința dumnezească. Dumnezeu Mântuitorul. Dogma hristologică. Activitatea mântuitoare alui Iisus Hristos. Dumnezeu sfințitorul. Condițiunile sfințirii. Grația dumnezească. Sf. Taine. Eshatologia. Manual: Scripte litografate. 4 ore la săptămână.

Teologia morală. Noțiunea. Izvoarele. Morala creștină și filozofică. Condițiunile realizate din partea lui Dumnezeu pentru activitatea proprie morală a omului. Ordinea morală. Legea naturală. Legile pozitive. Voința liberă ca principiu al activității morale. Virtuțile. Păcatele. Judecarea morală a faptelor omenești în forul conștiinței. Datorințele către D-zeu. Virtuțile teologice. Cultul dumnezeesc. Datorințele către biserică. Datorințele creștinului către sine însuși. Datorințele către deaproapele și cele sociale. Manual: Scripte litografate 4 ore la săptămână.

Omiletica. Tractarea Misiunii profetice a Mântuitorului Hristos și a bisericii: misiunea didactică pastorală și didactică științifică. Materia, forma și edarea cuvântării bisericesti. 3 ore la săptămână.

Limba română. 3 ore. Originea neamului și limbei românești. Epoca Slavonă și apariția primelor scrieri în limba română. Influențele străine (poloneză, grecească, franceză) asupra dezvoltării culturii și literaturii românești, Cronicarii. Școala Blujană, istorică și literară. Renașterea (Lazar, Heliade Asachi). Junimismul. Scriitorii moderni și cei mai de căpetanie din contemporani. — Lucrări scripturistice în școală și acasă. Citire în clasă și acasă, după indicațiunile profesorului. Manual: E. Hodoș, *Istoria literat. române.* 1 oră citire și comentariu.

Pedagogie: 2 ore. Didactica, cu principiile generale ale învățământului, educației, disciplinei și învățătorului. Metodica specială, cu dispozițiunile ei în ce privește materialul de învățământ. Elevii au asistat, câte unul la zi, la prelegerile practice din școala de aplicație. Manuale: Dr. P. Pipoș, *Didactica și Metodica.*

Cântarea bisericească. 2 ore pe săptămână. Sfetilnele și Pripelele sărbătorilor. Heruvicul. Pricesne și Irmoasele sărbătorilor mari.

Tipic. Rânduiala Vecernei de Sâmbătă seara și a Utrenei de Duminecă dimineața în periodul octoichului și deprinderi în cetirea (rânduiei) ciasurilor din postul mare de obște.

Cursul III. teologic.

Exegesa. Explicarea epistolei către Romani, cu reflecții speciale la învățăturile nazarene. Manual: manuscript propriu. 4 ore la săptămână. Prof. Dr. I. I. Suciu.

Pastorală. misiunea pastorală a Mântuitorului Hristos și a bisericii. Îndrumările păstorului sufletesc la supraveghierea și conducerea vieții sufletești a parohiei și a particularilor. Admini-trarea sfintelor Taine. 3 ore la săptămână. Prof. Roman R. Ciorogariu.

Catehetica. Compunere de catehese după treptele formale, și pe baza principiilor didactice, în special a celor ce se refer la cultivarea inimei, minții și a voinței copiilor în direcție religioasă-morală. Exerciții la școala de aplicație. Manual: Catehetica de Dr. P. Barbu. 3 ore la săptămână. Prof. Dr. I. I. Suciu.

Seminar omiletic. Elevii cursului al III-lea teologic predau și cenzurează predici, omilii și parenese în 2 ore la săptămână. Prof. Roman R. Ciorogariu.

Liturgica. Ideea, problema, împărțirea și izvoarele. Locurile sfinte și sfințite cu tot avutul lor: obiecte imagini, vase, vestminte și cărți. Diferitele forme ale serviciilor divine permanente și ocazionale. Persoaoele, cari le săvârșesc. Arătarea cum se plinesc în praxă și însemnătatea actelor și lucrărilor dintrânsele. Manual: Liturgica de Juvenal Stefanelli. Orele de prelegere 3 la săptămână. Traian Vațan paroh, profesor ajutător.

Dreptul canonic. Noțiunea originea și desvoltarea Dreptului canonic. Izvoarele și științele auxiliare. Intemeietorul și capul bisericii. Potestatea bisericească. Sfintele Taine. Afinitatea de botez. Căsătoria. Logodna și cununia. Impedimentele. Consângeneitatea și cuscria. Organizmul și Constituția bisericii. Elementele personali. Elementele sociali. Insti-tuirea clerului beneficiat. Administrarea averilor bisericești,

școlare și fundamentale. Referința între biserică și stat. Reciprocitatea confesiunilor recepte. Legislațiunea bisericească. Sinoadele ecumenice și locale. Sinoadele administrative ale provinciei noastre metropolitane. Canoanele. Codicii și colecțiunile de canoane. Colecțiunile de canoane în limba română. Administrația bisericească pe baza Statului organic și a Regulamentelor în vigoare. Disciplină bisericească și procedura bisericească. Manual: Compendiu de Dreptul canonic de Andrei Baron de Șaguna. 4 ore la săptămână. Prof. Dr. T. Botiș.

Constituția patriei. Administrația comunelor și a orașelor. Administrația municipiilor. Guvernarea țării. Corpurile legiuitoare. Activitatea dietei. Afacerile comune. Țările sociale. Administrarea justiției. Armata. Organizarea și administrația bisericilor. Instrucțiunea publică. Organizarea învățământului confesional. Matriculele de stat. Îngrijirea orfanilor. Legi sanitare. Siguranța publică. Servitorii. Cassa de ajutorare a muncitorilor. Budgetul țării. Dărilor. Afacerile industriale, comerciale și economice. Reuniuni, asocieri și tovărășii. Cartea funduară. Erezirea. Testamentul. Contractul, obligațiunea și cambiul. Manual: Constituțiunea patriei de Ioan F. Negruțiu. 1 oră la săptămână. Prof. Dr. T. Botiș.

Cântarea bisericească. 2 ore pe săptămână, Irmoasele sărbătorilor și alte cântări la liturgia Sfântului Vasilie și Grigore. Repetirea materialului propus în anii precedenți.

Tipic. Rânduiala Vecerniei și a Utreniei la sărbători și deprinderi la ciasurile domnești.

Higienă. 1 oră la săptămână. 1. Anatomia, a) teoria celulară; b) Scheletul; c) Organele interne; d) Tractul digestiv; e) Tractul respiratoric; f) Circulația sângelui; g) Ficatul, splina, rărunchi; h) Creerii; i) Organele nervoase și imitările. 1. Introducere în materialul higienic. 2. Apa, aerul, pământul. 3. Alimente și beuturile alcoolice. 4. Locuința. 5. Boalele infective, microorganizme patologice. 6. Apărarea în contra boalelor infective. 7. Higiena școlii. Prof. Dr. Aurel Demian.

Materialul de învățământ la pedagogie.

Cursul I.

Religiune. 2 ore la săpt. *Testamentul vechiu.* Facerea. Potopul. Avram. Sodoma și Gomora. Istoriile despre faptele lui Iosif. Trecerea Izraelitenilor peste Marea Roșie. Darea legii. Solomon și David și c. l. *Testamentul nou.* Nașterea și Pruncia lui Isus. Isus ca profet. Isus ca preot. Isus ca rege Manual: Dr. Petru Barbu. Istoria sfântă a Testamentului vechiu și nou. Prof. Nicolae Mihulin.

Științele pedagogice. Somatologia și Psihologia. 2 ore la săptămână. a) Organele de mișcare, nutriție și simțire. Sistemul nervos; b) Reprezentațiunile. Asociațiunile reprezentațiunilor. Conștiința. Memoria. Imaginațiunile. Inteligența proprie pe scurt. Limbajul. De 2 ori la săptămână elevii au făcut observațiuni psihologice asupra copiilor din școala de aplicațiune. Manual: Psihologia precedată de Somatologie și urmată de Logica elem., de Dr. P. Pipoș.

Limba română. 2 ore. Gramatica limbei române. Sintactica și etimologia. Formarea vorbelor. Ortografia Academiei Române. Reproduse prin graiu a bucăților literare cetite. Recitări de poezii. — Lucrări scripturistice în deosebi de natură ortografică și reproducere în scris a pieselor cetite. — Manuale: N. Bogdan, Gramatica limbei române și V. Onițiu, Carte de cetire (pentru clasa a IV-a gimnazială.) Prof. Sever Secula.

Maghiară. 3 ore la săpt. a) Gramatică: Clasificarea limbilor, Limba maghiară și limbile surori, Fonetica, morfologia și sintaxa limbei maghiare. (A nyelvek osztályozása. A magyar nyelv és rokonai. A magyar nyelv hangtana, alaktana és mondattana). Manual: Komáromi Lajos: Rendszeres

magyar nyelvtan. b) Stilistică : Stilul și calitățile lui ; tropi, figuri, (A stilus és sajtásagai ; szóképek alakzatok). In fiecare lună 1 ocupațiune. Manual : Weszely-Bánóczy : Stilisztika. Profesor : Ioan Costa.

Limba germană. 1 oră la săpt. Elemente de gramatică. pe baza bucăților de traducere, recitări de versuri. Manual : Dr. C. Lacea, *Limba germană*. Prof. Sever Secula,

Istorie. Istoria și științele ei auxiliare. Timpurile preistorice. Istoria antică : Popoarele orientale, Grecii și Romanii. Evul mediu : Imperiul roman. Năvălirea barbarilor. Căderea imperiului apusean roman. Creștinismul, formațiunea statelor nouă. Feodalitatea. Cavalerismul. Expedițiile cruciate. Descompunerea instituțiilor medievale. Burghezimea. Renașterea. Manual : Dr. Márki-Popovici : *Istoria universală*. 2 ore la săptămână. Prof. Ioan Costa.

Geografia. 2 ore la săpt. Geografia matematică : Orizontul, Forma Pământului. Stele și constelațiuni. Invârțirea zilnică și anuală a pământului. Soarele și planetele. Zonele. Proiecțiunile pământului. Geografia fizică a uscatului apei și a atmosferei și fenomenele acestora. Manual : Manuscris după Dr. Némethy Károly. Prof. Nicolae Mihulin.

Aritmetică. 3 ore la săpt. Cunoașterea sistemului decadic. Operațiuni fundamentale cu numeri decadici, algebraici, fracțiuni decimale și vulgare. Înmulțirea polinoamelor și fracțiunilor. Dizolvarea parantezelor. Transformarea fracțiunilor vulgare în decimale și vice-versa. Divizibilitatea numerilor decadici și algebraici. Măsura comună cea mai mare, multiplul comun cel mai mic. Numitorul comun. Monetele din patrie și din țările mai însemnate. Măsurile de lungime, de capacitate și de pond. Teme scripturistice școlastice și domestice. Manual : Teodor Ceontea : *Aritmetică generală și specială*. Prof. Samson Crisciu.

Istoria naturală. 2 ore la săpt. *Zoologia.* Cunoaștințe premergătoare. Anatomia animalelor. Sistematica cu cele 7 figuri. Răspândirea geografică a animalelor. Manual : Elemente de zoologie de Roth-Wangel-Uilacan. Prof. Nicolae Mihulin.

Desemn. 2 ore la săpt. Instrucțiuni cu privire la esecutarea desemnelor. — Liniile drepte și unghiurile ; liniile curbate ; combinații din linii drepte și curbate. Figuri geometrice. Instrumente de casă. Frunze, flori simple, neumbrite, Profesor : Samson Crisciu.

Caligrafie. 1 oră la săpt. Instrucțiuni cu privire la ținuta corpului și recvizitelor la scris. Literile mici și mari în scrierea cursivă. Scrierea liberă și după tact a alfabetului latin și german. Prof. Samson Criscriu.

Cântare bisericească. 2 ore pe săptămână. Melodiile celor 8 glasuri.

Tipic. Cuprinsul Octoihului mic și al Ciaslovului: Deprinderi în cetirile prescrise la Utrenie și Vecernie.

Cursul II.

Religiune. 2 ore la săptămână. Istoria bisericească. Isus Cristos. Lățirea creștinizmului între Judei și păgâni. Viața creștinilor. Perzeuțiunile. Triumful bisericii creștine. Organizarea bisericii. Căltul divin. Inceștinarea popoarelor. Desbinarea bisericii apusene de biserica răsăriteană. Biserica apusană dela desbinare incoaci. Patriarhatele răsăritene. Istoria bisericii românești. Bisericile ortodoxe și eterodoxe. In lipsa manualului însemnării după esplicare. Prof. Nicolae Mihulin.

Științele pedagogice. Psihologie și Logică. 3 ore la săpt.
 a) *Psihologie*: a) Repețirea scurtă a fenomenelor intelectuale, b) Fenomenele afective: 1. Senti mentele senzuale. 2. Sentimentele adevărului. 3. Sentimentul estetic. 4. Sentimentul egoist. 5. Sentimentul altruist. 6. Sentimentul moral. 7. Sentimentul religios. 8. Afectele proprii. c) Fenomenele voliționale. Impulziunile (instinctele). Poftele și dorințele. Inclinațiunile Voința proprie și cea morală. Caracterul. d) Temperamente, naturel, etăți șcl. b) *Logică*: Noțiuni, judecări și silogizme. Elemente de Metodologie. De 2 ori la săptămână, elevii din curs II. au făcut observațiuni psihologice asupra copiilor din școala de aplicațiune și lucrări psihologice în scris. Manual: Psihologia și Logica de Dr. P. Pipoș.

Limba română. 3 ore. Recapitularea gramaticii. Stilistica. Stilul și calitățile lui generale. Compozițiunile, părțile și pregătirea lor. Descrierea, Narațiunea și speciile lor. Disertațiunea. Discursul. Epistolele literare. Elemente de stilistica practică. — Lucrări scripturistice în cadrele studiului (mici compozițiuni) și exerciții ortografice. Declamațiuni. Manual: I. F. Negruțiu, *Știlistica* (cuprinde și materialul de cetit co-răspunzător). Prof. Sever Secula.

Maghiară. 3 ore la săpt. Stilistica practică (Gyakorlati stílisztika). În fiecare lună 2 ocupațiuni. *Retorică*: Istoriografia, retorica în special; disertațiunea (Történetírás, a szónoklattan különösen; az értekezés). Manual: Weszely-Bánóczy: Retorika. I. rész. Prof. Ioan Costa.

Limba germană. 1 oră la săpt. Elemente de gramatică, pe baza cetirii și traducerii de bucăți în proză și versuri. Recitări de versuri. Manual: Dr. C. Lacea, Limba germană. Prof. S. Secula.

Istoria universală. 2 ore. Evul nou. Descoperirile, reforma, resboaiele religioase; antireforma, resboiul de 30 ani; absolutismul monarhic în Europa apuseană și orientală; revoluția engleză; absolutismul luminat; crize economice în veacul XVIII.; revoluția franceză; monarhia și resboaiele lui Napoleon; alianța sfântă; revoluțiile veacului XIX.; statele moderne. Manual: Márki-Popovici: Istoria universală. Prof. Ioan Costa.

Geografia. 2 ore la săptămână. Noțiuni generale din Geografia descriptivă. Descrierea oro- și hidrografică, politică a conținutelor, Europa, Azia, Africa, America și Australia. Manual manuscript: Dr. Némethy Károly, Geografia universală. Tradus de N. Mihulin. Profesor Nicolae Mihulin.

Aritmetică. 2 ore la săpt. Raporturile: Proporțiunile cu numeri decadici, algebraici și fracțiuni. Socoata procentelor. Calcularea monetelor și străformarea monetelor străine în coroane. Ecuațiunile de gradul întâiu cu una și mai multe necunoscute. Teme scripturistice școlastice și domestice.

Manual: Teodor Ceantea: Aritmetică generală și specială. Prof. Samson Crisciu.

Geometrie. 1 oră la săptămână. Noțiuni fundamentale: Punct, linie, față, corp. Linii paralele și neparalele, unghiuri. Noțiunea și speciile Unghiului geometric, unghi central și măsurarea unghiurilor. Noțiunea figurilor plane: Triunghi, patru-unghi, poligon. Suma unghiurilor în figuri. Congruența triunghiurilor și aplicarea acesteia. Trasarea și măsurarea liniilor drepte la construcțiuni și deslegarea temelor. Noțiunea cercului și elementele sale: Tangenta, regula coardei, aplicarea acestor regule la deslegarea temelor. Unghiul central și cel periferic. Manual: E. Borgovan: Elemente de geometrie. Profesor Samson Crisciu.

Istoria naturală. 2 ore la săptămână. Botanica. Anatomia. Fiziologia. Morfologia și Sistemica plantelor din

punct de vedere economic. Manual: Roth-Uilacan: Botanica. Profesor Nicolae Mihulin.

Desemn. 2 ore la săptămână. Exerciții în executarea semnelor convenționale trebuincioase la construcțiunea cartelor speciale și generale. Arabescuri din părțile corpului omnesc. Frunze, flori, fructe, animale și executare cu linii puțin umbrate. Vițe, fețe, peisage, ornamente puțin umbrite. Desemnare după modele din natură. Profesor: Samson Crisciu.

Caligrafie. 1 oră la săpt. Continuitate în deprinderea scrierii cursive. Scrierea rotundă și deprinderea în scriere caligrafică cu creta pe tablă. Prof. Samson Crisciu.

Cântare bisericească. 2 ore pe săpt. Aplicarea glasurilor la textul din Octoih. Troparele și condacele sărbătorilor. Prof. Trifon Lugojanu.

Tipic. Rânduiala Vecernei de Sâmbătă seara și a Utreniei de Duminecă dimineața în periodul octoihului și deprinderi în cetirea (rânduiei) ciasurilor din postul mare de obște.

Cursul III.

Religiune. 2 ore la săptămână. *Dogmatica.* Dumnezeu-iasca descoperire. Descoperirea directă și indirectă. Credința despre Dumnezeu. Biserica. Viața vecinică. *Morala bis. ort.* Cele trei virtuți teologice. Fericirile. Decalogul. Datorințele către Dumnezeu, către noi însine și către de aproapele. *Liturgia.* Biserica și părțile ei. Capela, cimiterul. Obiectele sfinte și sfințite. Vestmintele preoțești. Ierarhia bis. Serviciile divine. Manual: Catehism de Simeon Popescu. Prof. Nicolae Mihulin.

Științele pedagogice. 4 ore la săptămână. a) *Pedagogia generală și specială*, anume: Desvoltarea naturală a omului. Noțiunea și scopul educațiunei. Limitele educațiunei. Necesitatea educațiunei. Noțiunea și importanța pedagogiei și științelor ei auxiliare. Educațiunea fizică. Educațiunea morală. Educațiunea după sexe și etăți. Institutele de educațiune chimate de a continuă educațiunea, îndeosebi despre școala poporală. Manual: Pedagogia, de Dr. P. Pipoș. b) *Didactica*: Problema școalei poporale. Mijloacele educațiunei școlare. Raportul dintre școală și familie. Învățământul și scopurile sale. Procesele și formele de învățământ. Treptele formale. Tonul învățământului. Principiile

generale ale învățământului. Calitățile unui bun învățător. Manual: Didactica pentru preparandii, de Dr. P. Pipoș. c) *Metodică*: 1. Metodul de învățământ al limbei materne. 2. Metodul de învățământ al Religiei. 3. Invățământul limbei maghiare. 4. Invățământul aritmetice. Manual: Metodica școalelor populare de Dr. P. Pipoș. Exercițiile la școala de aplicațiune, 2 ore la săpt.

Limba română. 2 ore. Arta. Poetica. Figurile poetice. Genurile poeziei. Poezia și proza artistică, în special poezia dramatică. Școalele literare. Critica. Literatura poporană. Lucrări scripturistice din domeniul materialului preles, acasă și în școală. S'au comentat: Răzvan și Vidra, de B. P. Hașdău, Ovidiu de V. Alexandri, Conul Leonida față cu reacțiunea, de I. L. Caragiale; apoi Hamlet de Shakespeare și Doctorul fără voie de Moliere. Manual: E. Hodoș, *Elemente de Stilistică și poetică*. Prof. Sever Secula.

Maghiară. 3 ore la săpt. Retorică; poetică (Szónoklattan, poetika; a szónoki beszéd részei, fajai; az értekezés. A költészet felosztása: lyra, epika, dráma és fajaik). În fiecare lună 1 ocupațiune. Manual: Dr. Gööz József: Magyar irodalom ismertető. Prof. Ioan Costa.

Limba germană. 1 oră la săptămână. Traduceri de exerciții, elemente de gramatică, recitări. Manual: Dr. C. Lacea, Limba germană. Prof. S. Secula.

Istoria. 2 ore la săpt. Istoria Ungariei. Ungaria preistorică; Ungaria înainte de Maghiari; venirea Maghiarilor, originea lor; epoca principilor și regilor Arpadieni; feudalizarea Ungariei în vremea regilor din diferite case; epoca războaielor turcești, Hunyadeștii; slăbirea monarhiei și întărirea nobilimei; dezastrul dela Mohács; desbinarea țării; subjugarea țării prin Turci; războaiele constituționale și religioase; luptele pentru eliberarea țării; tendințele de copleșire ale Habsburgilor; războiul lui Fr. Rákoczy; împăcarea națiunii cu dinastia, Sancțiunea Pragmatică; absolutismul Mariei Tereziei și al lui Iosif II.; mișcările reformatorice și revoluția franceză; deșteptarea vieții naționale și constituționale, Stefan Sechenyi; mișcări liberale, L. Kossicth, eliberarea țării în 1848; constituția nouă, guvernul responsabil; luptele pentru libertate; absolutismul; transacțiunea. Manual: *Mangold Goldiș*: Istoria Ungariei. Prof. Ioan Costa.

Geografia. 2 ore la săptămână. Geografia Ungariei. Descrierea Oro- și hidrografică în general. Regularea Dunării,

Tisei și a celorlalte râuri. Locuitorii. Constituția, legislațiunea și guvernarea Ungariei. Tractarea specială a Ungariei împărțită în 17 ținuturi naturale. Manual manuscript: Ungaria de Dr. Némethy Károly în românește de Nicolae Mihulin. Profesor Nicolae Mihulin.

Aritmetică și algebră. 2 ore la săpt. Regula asociațiunii simple și compuse (diviziunea proporțională), regula aligațiunii, regula catenară, terminul mediu. Interese simple și compuse. Potențe și rădăcini cu numeri decadici și algebraici. Operațiuni cu potențe și rădăcini. Cvadrarea și ridicarea la cub a binomului și polinomului cu numeri decadici și algebraici. Extragerea rădăcinii pătrate și cubice din numeri decadici și algebraici. Numeri iraționali. Ecuațiuni de gradul al 2-lea. Teme scripturistice școlastice și domestice. Manual: Teodor Ceonța: Aritmetică generală și specială. Prof. Samson Crisciu.

Geometrie. 1 oră la săpt. Similitudinea triunghiurilor, reguli și construcțiuni bazate pe teoria similitudinii. Similitudinea poligoanelor. Calcularea suprafeții triunghiurilor, patru-unghiurilor, a poligoanelor regulate și neregulate. Teorema lui Pythagora. Circumferința figurilor plane. Periferia și suprafața cercului. Elipsa, hiperbola și parabola. Linia ovală și cea spirală. Poziția liniei față de plan. Poziția unui plan față de altul. Colțurile geometrice. Corpurile regulate: tetraedrul, octaedrul, hecsaedrul, icozaedrul, dodecaedrul. Corpurile neregulate: prizma, piramida, cilindrul, conul, globul și butea. Calcularea suprafeții și a volumului acestora. Manual: E. Borgovan: Elemente de geometrie Profesor: Samson Crisciu.

Fizică. 2 ore la săpt. Introducere în fizică. Proprietățile generale ale corpurilor. Formele mișcării. Putere. Compunerea și descompunerea puterilor. Legea gravitațiunii universale. Pond absolut, relativ și specific. Planul înclinat. Pendulul, mișcarea, legile și aplicarea lui. Mișcarea centrală. Legile lui Kepller; legile lui Newton. Mașinele simple și aplicarea lor. *Hidrostatică.* Ecuilibrul corpurilor fluide. Vasele comunicătoare. Principiul lui Archimede și aplicarea lui. Cumpăna hidrostatică. Areometre și alcoolometre. Fenomene capilare. *Acrostatica.* Espanziunea aerului. Elasticitatea gazurilor. Barometrele. Manometru. Mașinile pneumatice. Pumpele de apă. Sifonul. Principiul lui Archimede. Aerostatele. *Calorica.* Introducere. Termometrii. Dile-

tațiunea corpurilor. Topirea. Inghețarea apei. Ferbere, evaporare. Elasticitatea vaporilor. Condensațiune, destilațiune. Hygrometrie. Conductibilitatea căldurii, radiațiune. Refleșiunea razelor de căldură. Absorptiunea. *Acustica*. Producerea sunetului. Scara tonurilor. Diapazon. Sirena. Tubul acustic. Aparate muzicale. Manual: Abt: Fizica. Profesor: Samson Crisciu.

Istoria naturală. 2 ore la săptămână. Mineralogie și chemie: Noțiuni generale din Chemie. Proprietățile mineralelor. Descrierea sistematică a mineralelor. Elemente native. Sulfizi, Oxizi, Haloizi. Sărurile O_{xg}. Nitrați, Carbonați, Sulfati, Fosfați, Silicați și combinațiunile hidrocarbonice. Petrografia în general. Geologia. Era Kenozoică, Mezozoică, Paleozoică și Archaică. Manual: Roth-Uilacan: Elemente de mineralogie. Prof. Nicolae Mihulin.

Desemn. 2 ore la săpt. Peisage și figuri cu umbră. Flori, părți de-ale arborilor, arbori întregi cu și fără frunze. Figuri omenești întregi. Vite. Deprinderea în desen pe tablă necesar la predarea obiectelor de învățământ. Prof. Samson Crisciu.

Cântare bisericească. 2 ore pe săpt. Sfetilnele, Pripelele sărbătorilor, Heruvicelile; Pricesnele și Irmoasele sărbătorilor mari. Prof. Trifon Lugojanu.

Tipic. Rânduiala Vecernii și a Utreniei la sărbători și deprinderi la ciasurile domnești.

Cursul IV.

Religie. *Catihetica*. Insemnătatea școalei din punct de vedere religios-moral. Familia în educațiune. Treptele formale. Tractarea întreg materialului din religiune pentru școalele populare. În semestrul II. tot a doua săptămână propunere practică. Manual: Catihetica de Dr. P. Barbu. Propunător: Nicolae Mihulin.

Științele pedagogice. 4 ore la săpt. a) *Istoria Pedagogiei*: Educațiunea la popoarele antice, îndeosebi Grecii și Romanii. Educațiunea creștină. Starea educațiunii creștine. Starea educațiunii în evul mediu. Renașterea și reformațiunea. Reforme pe terenul învățământului în secol. XVII. Montaigne, Bacon, Locke, Ratic și Comenius. Pietizmul. Rousseau. Filantropinizmul. Starea școalelor în secolul XVIII. Pestalozzi. Fröbel. Herbart și școala sa. Diesterweg. Starea

școalelor populare și a preparandiilor în secol XIX. Istoricul școalelor române. Istoricul școalelor maghiare. Manual: Istoria Pedagogiei, de Dr. P. Pipoș. b) *Din Metodică*: Continuarea învățământului Limbei materne, Aritmeticei și Geometriei. Metodul Geografiei, Istoriei, Istoriei naturale, Fizicii, Desemnului, Caligrafiei, Gimnasticei și lucrului de mână (slöid). Manual: Metodica școalelor populare, de Dr. P. Pipoș. *Organizațiunea învățământului poporal în Ungaria*: Organizația școalelor cvotidiane și de repetițiune. Legea relativă la obligativitatea învățământului. Supraveghierea și dirigiarea școalelor populare. Susțitorii de școale. Autoritățile școlare. Localitatea școlară. Adjustarea internă și externă a școalei. Invățătorul școalei populare. Dotațiunea învățătorului. Fondul de penziune învățătoresc regnicolar. Invățătorul și obligamentele sale militare. Legea relativă la propunerea limbei maghiare în școalele populare nemaghiare (articol. XVIII. 1879). Penziunile învățătorilor. Institutele de învățământ poporal peste tot. Manual: Drepturile și datorițele învățătorului, de Dr. Szabó Mihály. Exerciții în școala de aplicațiune, 3 ore la săpt.

Limba română. 3 ore. Originea neamului și limbei românești. Epoca slavonă și apariția primelor scrieri în limba română. Influențele străine (poloneză, grecească, franceză) asupra dezvoltării culturii și literaturii românești. Cronicarii. Școala blăjană, istorică și literară. Renașterea (Lazar, Heliade Asachi). Junimizmul. Scriitorii moderni; și cei mai de căpetenie dintre contemporani. — Lucrări scripturistice în școală și acasă. Cetire în clasă și acasă, după indicațiunile profesorului. Manual: E. Hodoș, *Istoria lit. române*.

Maghiară. 4 ore la săpt. Literatura maghiară după cele cinci epoce. (A magyar irodalom története, a magyar irod. történet 5 korszaka, jellemzése és irói). În fiecare lună 1 ocupațiune. Manual: Dr. Gööz József: Magyar irodalom ismertető. Prof. Ioan Costa.

Limba germană. 1 oră la săptămână. Traduceri de exerciții, elemente de gramatică, recitări de poezii. Elemente de literatură: Poporul german. Periodul eroic. Amelungen și Niebelungenlied. Stabilirea limbei literare (Luther). Influențele externe. Periodul „Sturm und Drang“. Germania Jună. Scriitorii mari din timpul modern. Manual: Dr. C. Lacea, *Limba germană*. Prof. S. Secula.

Istoria. 2 ore la săpt. Istoria Ungariei, ca și în cursul trei. Acelaș manual, acelaș profesor.

Constituție. 2 ore la săpt. Comuna, cercul, municipiul; statul, și organele lui; regele, guvernul, dieta, administrația, justiția, miliția, culte și instrucție, afaceri private; reuniuni, asociațiuni; acte publice și private. Manual: N. F. Negruțiu: Constituțiunea Ungariei. Prof. Ioan Costa.

Aritmetică. 1 oră la săpt. Repetirea materialului din cursul I—III. Progresiunile aritmetice și geometrice. Teoria combinațiunilor. Explicarea planului de învățământ a aritmeticei și geometriei în școala poporală. Teme scripturistice școlastice și domestice. Manual: Teodor Ceontea: Aritmetică generală și specială. Prof. Samson Crisciu.

Fizică. 2 ore la săpt. *Optica.* Teoria ondulațiunii și emanațiunii. Fotometrie. Reflesiunea, refracțiunea luminei. Oglinzile plane și sferice. Prizma optică. Spectrul solar. Lințile optice. Microscopi, și telescopi. *Magnetism:* Magnetismul. Felurile, polurile magnetului. Metodele de magnetizare. Inclinațiune, declinațiune. Busola și aplicarea ei. Legea lui Coulomb. Magnetismul pământului. Diamagnetismul. *Electricitate.* Electricitate pozitivă și negativă. Conducători izolatori. Pendului electric. Desimea electrică. Legea lui Coulomb (mașina de torziune). Electroscop, electrofor (condensator). Mașina electrică comună. Butelia de Leyden, Tabla lui Franklin. Bateria electrică. Electricitatea atmosferică, fulger, parafulger. Efectele curentului electric. Scara electro-motorică. Experimentul lui Galvani și a lui Volta. Element galvanic, baterie galvanică. Electroliză. Inducțiunea electrică și magnetică. Electricitatea pământului. Telegraful, telefonul. Manual: Abt: Fizica. Prof. Samson Crisciu.

Cântare bisericască. 2 ore pe săpt. Imoasele sărbătorilor, și alte cântări la liturgia sftului Vasilie și Grigore. Repetirea materialului parcurs în anii precedenți. Prof. Trifon Lugojanu.

Tipic. Rânduiala cultului religios-public în periodul Triodului și al Penticostarului. Rânduielile cultului religios-privat cari sunt cuprinse în Molitvelnic.

Higienă. Curs IV. 1 oră. Semestrul I. 1. Anatomia. a) Teoria celulară; b) Scheletul; c) organele interne; d) tractul digestiv; e) tractul respiratoric; f) circulația sângelui; g) ficatul, splina, rerunchii; h) creerii; i) organele nervoase

și simțurile. Semestrul II. 1. Introducere în Materialul igienic. 2. Apa, aerul, pământul. 3. Alimente și beuturile alcoolice. 4. Locuința. 5. Boalele infective microorganizme patologice. 6. Apărarea în contra boalelor infective. 7. Hygiena școlii. Prof. Dr. Aurel Demian.

Musica instrumentală. Cursul I. II. și III. pedagogic. Exerciții tehnice-elementare, poziția primă, în tonalitățile C, G, și D dur., A, G și D moll. Cunoștințele teoretice elementare. Prof. Trifon Lugojan.

Economie.

În ambele despărțăminte *economia* s'a propus cu următorul program: Cursul I. teol. și ped. 2 ore: Formarea pământului roditor și a straturilor de pământ din suprafață felurile aceluia. — îmbunirea pământurilor mârșave, felurile de gunoaie și producerea lor, lucrarea pământului pentru producerea plantelor, producerea diețială a sămânțelor de diferitele plante — în teorie și în praxă, — sămânarea și timpul de sămânare a diferitelor plante în teorie și în praxă, cultivarea ulterioară a plantelor; producerea sămânțelor de pomi roditori, sămânarea acelora și timpul de sămânare, oluirile de primăvară și de vară, culegerea altoilor, scoaterea și mutarea pomilor, dușmanii pomilor, tunsul pomilor, — toate în teorie și praxă, cultivarea ulterioară a legumelor și a pomilor, instrumentele de lucrare a grădinilor, îngrășarea porcilor și conzervarea cărnurilor de porci. Cursul II III, teologic și II IV. pedagogic 1 oră. Lucrarea rațională a pământului, felurile pământului și îmbunirea celor mârșave, timpul diferitelor lucrări, sămânarea, sădirea și lucrarea diferitelor plante, altuirea pomilor, împărțirea școlii comunale de pomi cu privire la legea rurală și manipularea prescrisă a acelora. Soiurile porcilor, îngrășarea porcilor pentru grăsime, pentru clisă și pentru speculațiune; prepararea și conzervarea cărnurilor peste an. Soiurile vacilor de lapte, a vitelor de jug, nutrirea acelora, producerea nutrețurilor de vite. Soiurile cailor, prăsirea vitelor și a cailor, ținerea lor peste vară și sub iarnă. dușmanii plantelor și a pomilor, stirpirea acelora, toate în teorie și praxă. Prof. Teodor Pap.

Conspectul elevilor.

A) Teologia.

Cursul I.

1. Coriolan Aurel Ardelean, din comuna Belényes, (comitatul Bihar.)
Solomon Becsa, din com. Bukuresd, (ctul Hunyad.)
Moise Bordoş, din com. Vörösmart, (ctul Krassó-Szörény.)
Ioan Budiu, din com. Hoszúaszó, (ctul Bihar.)
5. Petru Căţavei, din com. Lasza, (ctul Fogaras.)
George Ciunga, din com Nagyszentmiklós, (ctul Torontál.)
Ştefan Glavă, din com. Seszuri, (ctul Hunyad.)
Vasilie Groza, din com. Dorgoş, (ctul Temes.)
Ilarion Iacob, din com. Pestes, (ctul Bihar.)
10. Ioan Ispas, din com. Feneres, (ctul Bihar.)
Ioan Moga,*) din com. Papmező, (ctul Bihar.)
Gherasim P. I. Matora, din com. Topánfalva, (ctul Torda-Aranyos.)
Emilian Ios Păcurariu, din com. Cséffa, (ctul Bihar.)
Vasilie Păscău, din com. Nagyalmás-Bredet, (ctul Hunyad.)
15. Augustin Pelle, din com. B.-Lázuri, (ctul Bihar.)
Ioan Pap, din com. Ghiroda, (ctul Temes.)
Aurel Popa,*) din com. Tulka, (ctul Bihar.)
Valerie G. A. Popovici, din com. Nádas, (ctul Arad.)
George Bocşan, din com. Méhkerék, (ctul Bihar.)
20. Ioan Odillo Russu, din com. Utvin (ctul Temes.)
Anania Octavian Serb,*) din com. F.-Györös (ctul Bihar.)
Stefan Şerban, din com. Tisza, (ctul Arad.)
Simeon Stana, din comuna Seprös, (ctul Arad.)
Traian Vidican,*) din com. Bunted, (ctul Bihar.)
25. Atanasie Pepa,*) din com. Baracház, (ctul Temes.)

Şeful cursului : *Dr. Teodor Botiş.*

*) A părăsit institutul.

Cursul II.

1. Iuliu Bălan, din com. Felső-Balázsfalva, (ctul Besztercze-Naszód.)
George Boțioc, din com. Ó-Szt.-Anna, (ctul Arad.)
Nicolae Codrean, din comuna Sikló, (ctul Arad.)
Iosif Darvaș, din com. Balázsfalva, (ctul Alsó-Fejér.)
5. Petru Fleșieru, din com. Kis-Komlos, (ctul Torontál.)
Terentie Gavrilă, din com. Lungsora, (ctul Arad.)
Pavel Jurma, din com. Rom.-Szt.-Mihály, (ctul Temes)
Dimitrie Lupea, din com. Szerata, (ctul Fogaras.)
Coriolan Monția, din com. Sikula, (ctul Arad.)
10. Iuliu C. Petrovici, din com. Czella, (ctul Krassó-Szörény.)
Ilarie Serbu, din com. Koskány, (ctul Hunyad.)
Nicolae Suciu, din com. Olt-Bogát, (N.-Kükülő.)
Patriciu Țucra, din com. Vaskóh, (ctul Bihar.)
George Biberea, din com. Jozáshely, (ctul Arad.)
15. Alexe Popovici, rep. din com. Kétegyház, (ctul Békés.)

Șeful cursului *Dr. Iustin I. Suciu.*

Cursul III.

1. Nestor Blaga, din com. Székelytelek, (ctul Bihar.)
Iuliu Corn. Bodea, din com. Láz, (ctul Arad.)
Iosif Cămpianu, din com. Szakadát, (ctul Bihar.)
Pompilie Costea, din com. Rudabánya, (ctul Hunedoara.)
5. Vasile Camil Damian, din com. Brad, (ctul Hunedoara.)
Alexandru Darabanțiu, din com. Toplecz, (ctul Krassó-Szörény.)
Aurel Doboș, din com. Világos, (ctul Arad.)
Iulian Fărcaș, din com. Szt.-András, (ctul Temes.)
Constantin Lazar, din com. Prezesd, (ctul Arad.)
10. Avram Leahu, din com. Blezseny, (ctul Hunyad.)
Laurențiu Iuga, din com. Magulicsa, (ctul Arad.)
Aureliu Pervu, din com. Vadász, (ctul Arad.)
Ioan Popa, din com. Nagy-Kerpest, (ctul Bihar.)
Terentie Popa, din com. Alsó-Pojény, (ctul Bihar.)
15. Aurel Cor. Popescu, din com. Nadab, (ctul Arad.)
Miron Popovici, din com. Váka, (ctul Hunyad.)
Ignatie Porge, din com. Szerbesti, (ctul Bihar.)
Romul Sabău, din com. Folt, (ctul Hunyad.)
George M. Teaha, din com. Kimp, (ctul Bihar.)
20. George Todan, din com. Vaskóh-Barest, (ctul Bihar.)

- George Turcean, din com. Alsó-Telek, (ctul Hunyad.)
 Nicolae Țăgeanu, din com. Sajó-Keresztur, (ctul Szolnok-Doboka.)
23. Emil Vătășan, din com. Mező-Pete, (ctul Torda-Aranyos.)

Șeful cursului: *Traian Vătan.*

Știpendiști.

Din cursul I. teologic: Augustin Pelle, 300 cor. din fundațiunea Teodor Pap.

Cursul II. Petru Fleșieru, 240 cor. d. fund. Schiffmann.
 — Coriolan Monția 400 cor. fund. Elena Ghiba-Birta.

Cursul III. Constantin Lazar, 200 cor. fund. Teodor Pap. — Ign. Porge 200 cor. fund. Elena Ghiba-Birta. — George Todan, 200 cor. fund. Teodor Pap.

B) *Pedagogia.*

Cursul I.

1. Petru Ardelean, din com. Galsa, (ctul Arad.)
 Teodor Balaș, din com. Kistorák, (ctul Torontál.)
 Mihaiu Bocșa, din com. Nagylak, (ctul Csanád.)
 Trăila Bogdan, din com. Berény, (ctul Temes.)
5. Emilian Cătană, din com. Gyorok, (ctul Arad.)
 Iosif Chiș, din com. Bucsa, (ctul Bihar.)
 Damaschin Cocora, din com. Ozora, (ctul Torontál.)
 Ioan Aurel Costan, din com. Galsa, (ctul Arad.)
 Petru Dehelean, din com. Magyarád, (ctul Arad.)
10. Gavril Filip, *) din Nagyvárad, (ctul Bihar.)
 Ioan, Pavel, Coriolan Filip, din Tornyá, (ctul Csanád.)
 George Iurău, din com. Czigányfalva, (ctul Bihor.)
 Ioan Hărduțiu, din com. Acsucza, (ctul Arad.)
 Augustin Hinda, din com. Sztarcsova, (ctul Torontál.)
15. Ioan Gaza, din com. Táucz, (ctul Arad.)
 George Olariu, din com. Csákova, (ctul Temes.)
 Ioan Poenar, din com. Belényes, (ctul Bihar.)
 Iosif Scrofan, din com. Briheny, (ctul Bihar.)
 Eugeniu Spinanțiu, din com. Soborsin, (ctul Arad.)

*) A părăsit institutul.

20. I. Gavril Teaha, din com. Fugyivásárhely, (ctul Bihar.)
 Petru Trailescu, din com. Románszentmihály, (ctul Temes.)
 Mihaiu Serdineanțiu, din com. Fenlak, (ctul Temes.)*
 Petru Dulhaz, din com. Világos, (ctul Arad.)
24. Petru Costan, din com. Galsa, (ctul Arad.)

Șeful cursului: *Samson Crisciu.*

Cursul II.

1. Cornel, Vasilie Andru, din com. Oláhgyepes, (ctul Bihar.)
 Aurel Baia, din comuna Aga, (ctul Temes.)
 Eremie Băran, din com. Nyerő, (ctul Torontál.)
 Ioan Barbulescu, din com. Munár, (ctul Temes.)
5. Iosif Bulzan, rep. din com. Feketető, (ctul Bihar.)
 George Cărdaș, din com. Zaguzseny, (ctul Krassószörény.)
 Ludovic Cioban, din com. Nyerő, (ctul Torontál.)
 Petru Ciongradi, din com. Simánd, (ctul Arad.)
 Mihai Foltuțiu, din com. Feneres, (ctul Bihar.)
10. Gavril Mihuția, din com. Vaskóh, (ctul Bihar.)
 George Mihuția, din com. Mikalaka, (ctul Arad.)
 Teodor Mișcoi, din com. Ó-Szent-Anna, (ctul Arad.)
 Maxim Musca, din com. Ó-Szent-Anna, (ctul Arad.)
 George Perian, din com. Szerbcsanád, (ctul Torontál.)
15. Ioan Szerb, din com. Szűnyogd, (ctul Bihar.)
 Ludovic Șerb, din com. Békés, (ctul Békés.)
 Ioan, Silviu Tomuța, din com. Ágris, (ctul Arad.)
 Stefan, Constantin, Aurel Vulpe, din com. Remete, (ctul Temes.)
 Trifon Lunca, din com. Rakovicza, (ctul Krassószörény.)

Șeful cursului: *Nicolae Mihulin.*

Cursul III.

1. Ioan Bota, din com. Rosztocs, (ctul Arad.)
 Iosif Bujoreanu, din com. Tej, (ctul Hunyad.)
 Ioan Butcă, din Nagyvárad, (ctul Bihar.)
 Atanasie Conciatu, din com. Căpreni, (România)
5. Stefan Costa, din com. Ágris (ctul Arad.)
 Vasilie Dolga, din com. Nyimoed, (ctul Bihar.)

*) A părăsit institutul.

- Ioan Florea, din com. Bodesd, (ctul Arad.)
 Stefan Fofiu, din com. Tatárfalva, (ctul Bihar.)
 Victor Giurgiu, din com. Zsebely, (ctul Temes.)
 10. Petru Herețiu, din com. Világos, (ctul Arad.)
 Adrian Lazar, din com. Vaskóh, (ctul Bihar.)
 Petru Mara, din com. Glimboka, (ctul Krassószörény.)
 Alexandru Măneran, din com. Bokszeg, (ctul Arad.)
 Ignatie Raica, din com. Nagyszentmiklós, (ctul Torontál.)
 15. Petru Roșu, din com. Simánd, (ctul Arad.)
 Victor, Emanuil Sabo, din com. Guravoj, (ctul Arad.)
 Alexandru Sala, din com. Vaskóh, (ctul Arad.)
 Ioan Ursan, din com. Cséffa, (ctul Bihar.)
 19. I. Gavril Teaha, din com. Fugyivásárhely, (ctul Bihar.)

Șeful cursului: *Ioan Costa.*

Cursul IV.

1. George Andreica, din com. Pécska, (ctul Arad.)
 Vasile Avram, din com. Tótvárad, (ctul Arad.)
 Efrem Brindea, din com. Nagylak, (ctul Csanád.)
 Ioan, Teodor, Scipione Cioara, din com. Kurtics, (ctul Arad.)
 5. Terentie Ciorogariu, din com. Lippa, (ctul Temes.)
 Petru Coroiu, din com. Alsó-Kimpány, (ctul Bihar.)
 Ioan Costa, din com. Feketetót, (ctul Bihar.)
 Ioan Cotoară, din com. Nyerő, (ctul Torontál.)
 George Damian, din com. Kistorák, (ctul Torontál.)
 10. Petre Duma, din Arad, (ctul Arad.)
 Vasile Filip, din com. Belényeslázur, (ctul Bihar.)
 Samuil Giurgiu, din com. Felsőbulzsed, (ctul Hunyad.)
 Pantelimon Ilea, din com. Prevalény, (ctul Hunyad.)
 George Imbroane, din com. Pécska, (ctul Arad.)
 15. Teodor Iova, din com. Rippa, (ctul Bihar.)
 Iuliu Lazar, din com. Belényes, (ctul Bihar.)
 Traian Mager, din com. Lazur, (ctul Arad.)
 Ioan Mizeș, din com. Nagyhalmágy, (ctul Arad.)
 George Musca, din com. Kávásd, (ctul Bihar.)
 20. Petre Oltean, din Gyula, (ctul Békés.)
 George Papp, din com. Kápolna, (ctul Bihar.)
 Grigoriu Poenar, din com. Lippa, (ctul Temes.)
 George Popa, din com. Feketetó, (ctul Bihar.)

- Arsenie Popescu, din com. Riskulicza, (ctul Arad.)
 25. George Popovici, din com. Albest, (ctul Bihar.)
 26. Ilie Spân, din com. Csernegyháza, (ctul Temes.)

Şeful cursului: *Sever Secula.*

Privatişti.

Cursul I. Ioan Gavril Teaha, Fugyivásárhely. (ctul Bihar) Adm. 7400/1906. conz.

Cursul II. Ioan, Gavril Teaha, din Fugyivásárhely, (ctul Bihar). Adm. 7400/1906 conz.

Cursul III. Constantin Pituşiu, din com. Sonkolyos. (ctul Bihar.) Adm. 6272/1906 conz. Simeon Ardelean, din com. Knéz, (ctul Temes.) Adm. 2796/1907 conz.

Cursul IV. Valeriu Chiş, din com. Nagytótfalu, (ctul Bihar.) Adm. 5422/1906 conz.; Alecsandru Peleş, din com. Pelbarthida, (ctul Bihar.) Adm. 4945/1906 conz.; Constantin Pituşiu, din com. Sonkolyos, (ctul Bihar.) Adm. 6272/1906 conz.; Sinesie Popovici, din com. Berzova, (ctul Arad.) Adm. 7753/1906 conz.; George Ugliş, din com. Pécska, (ctul Arad.) Adm. 2470/1907 conz.

Ştipeandişti.

Din cursul IV. ped.: Petru Olteanu 300 cor. din fund. Teodor Pap. Din c. IV. ped. Vasile Avram 160 cor. din fund. Balla şi Ebeşfalvai. Din cursul III. ped. Victor E. Sabo, 300 cor. Din cursul II. ped. Ludovic Serb, 400 cor. din f. Teodor Pap.

Școala de aplicațiune.

Numele elevului		Calcul general	Numele elevului		Calcul general
<i>Clasa I.</i>			3	George Curticean	suf.
1	Petru Andreica	suf.	4	Aureliu Demian	dist.
2	Mihai Arădan	nesuf.	5	Iosif Mitra	bun
3	Alexandru Chirilaș	nesuf.	6	Ilie Raicu	suf.
4	Alexandru Clonda	suf.	7	Trăian Șirian	nesuf.
5	Ioan Costea	suf.	8	Corneliu Toma	suf.
6	Andrei Dragici	suf.	9	Petru Toma	nesuf.
7	Dimitrie Mierla	nesuf.	10	Ioan Vesa	nesuf.
8	George Toma	nesuf.	<i>Clasa IV.</i>		
9	Teodor Șepețan	suf.	1	Trăian Pascu	nesuf.
<i>Clasa II.</i>			2	Ambroziu Ternovan	suf.
1	Alex. Covăsintean	nesuf.	3	Ioan Toma	nesuf.
2	Grigorie Curticean	nesuf.	4	Alexandru Susan	nesuf.
3	Eftimie Micorescu	nesuf.	<i>Clasa V.</i>		
4	Ioan Sărăndan	suf.	1	George Arădan	bun
5	Tiberiu Ursu	suf.	2	Dimit. Covăsintean	suf.
6	Ioan Vertaci	suf.	3	Teodor Olar	suf.
<i>Clasa III.</i>			4	Dimitrie Ponta	nesuf.
1	Dimitrie Ardelean	nesuf.	<i>Clasa VI.</i>		
2	Ioan Cioltea	suf.	1	George Mierla	bun

Examele.

A) Exame de curs.

Examele de încheierea anului școlar 1906/7 s'au ținut la despărțământul teologic în zilele de 28 Maiu (10 Iunie) și 1/14—5/18 Iunie. La examenele cursurilor teologice Ven. Conzistor din Arad a emis de comisar pe I. P. C. Sa Vasile Mangra, carele a prezidat la toate examenele.

În despărțământul pedagogic, examenele de curs au decurs sub prezidența dlui comisar conzistorial Vasile Goldiș, în chipul următor: Cursul IV. ped. a avut examenul în zilele de 7/20—9/22 Maiu.

La acest examen a asistat și Mag. Sa dl Varjassy Árpád, inspector regesc.

Examele cursurilor I—III. pedagogice s'au ținut în zilele de 29—30 Maiu (11—12 Iunie) și în 2/15—5/18 Iunie tot sub prezidiul dlui comisar conzistorial, Vasile Goldiș.

B) Exame de cvalificațiune.

I. Exame scripturistice.

Examele de cvalificațiune învățătorească, la institutul nostru s'au ținut și în acest an școlar în două rânduri. Anume: în zilele de 14/27—17/30 Maiu s'au ținut examenele scripturistice din pedagogie, maghiară, geometrie, caligrafie, științele naturale și desen.

Temele elaborate la examenul scripturistic de cvalificațiune învățătorească, au fost următoarele:

Din pedagogie: a) Educațiunea școlară în raport cu educațiunea din casa părintească. b) Pedepsele școlare admise și cele neadmise de pedagogie. c) Procedura metodică la tractarea fracțiunilor.

Limba maghiară: a) Irodalmi irányok az ujjászületés korában. b) A magyar jobbágyság sorsa az ujkorban, a felszabadulásig. c) Magyarország és a keresztes hadjáratok.

Geometrie: a) Calcularea înălțimii $A B$ a unui turn. Infigem un băț $a b$ în pământ, normal pe suprafața orizontală, a cărui parte din afară e de $1.4 m$. Umbra $a c$ aruncată de băț de $1.792 m$.; umbra $A C$ aruncată de turnul $A B$ e de $32 m$. Cât de mare e înălțimea $A B$ a turnului și cât de mare e suprafața $A B C$? b) Periferia unui trunchiu de nuc e de $31.4 dm$. Cât de mare e raza, cât e volumul lui, — dacă înălțimea e de $2.5 m$.? c) Cineva are o holdă de forma $A B C D E$ și voiește să-i calculeze suprafața. Cât de mare va fi suprafața, dacă diagonala $B E = 120 m$. $C E = 70 m$.; normala $A F = 8 m$. $C G = 14 m$. $D H = 8 m$. d) Avem un șase unghiu regulat $A B C D E F$ a cărui latură e de $4.2 dm$.; raza cercului înscris $O G = 3.64 dm$. Cât de mare e un unghiu periferic și suma unghiurilor periferice? Cât de mare e un unghiu central și cât de mare e periferia și suprafața poligonului regulat $A B C D E F$?

Științele naturale: a) Insectele și rolul lor în economie. b) Rolul vegetalelor în economia domestică a naturei. c) Calcitul (varul) și folosul practic al lui.

II. Examenele verbale.

Examenele verbale cu cei admiși la acesta s'au ținut sub prezidența dlui comisar konzistorial, Vasile Goldiș, cu azistența în calitate de reprezentant al statului, a Magnificenței Sale dlui Varjassy Árpád, inspector regesc în zilele de 7/20 - 9/22 Iunie și în 12/25 - 14/27 Iunie.

Rezultatul acestor examene reiese clar din conspectul următor:

Rezultatul examenelor verbale de cvalificațiune învățăto-rească din 1907.

La examenul scripturistic s'au prezentat 17 candidați, dintre elevii ordinari ai institutului din acest an și 27 pregătiți în mod privat, sau întârziați din alți ani, de tot 44.

Pe baza examenului scripturistic

au fost admiși la examen verbal	(17 ordinari
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”)	23 privatisti
” ” respinși dela examenul verbal		4 ”

A doaua ședință festivă s'a ținut în 29 Aprilie, la Dumineca Tomii, cu următorul program:

1. Hristos a înviat, cor bărbătesc.
2. Cuvânt de deschidere de George M. Teaha, președintele societăți.
3. a) Hora Sinaii de G. Ventura, cor.
b) Iarna de C. G. Porumbescu, cor.
4. Fericirea în concepție creștină, dizertație de Petru Fleșeriu cl. a. II.
5. a) Noaptea (serenadă), cor.
b) Viața muzicanților, cor.
6. Fragment din „Satira III“ de M. Eminescu, decl. de V. Popoviciu, teol. c. I.
7. Ceasul rău de I. Vorovchievici, cor.
8. Pestalozzi de Ioan Cioara ped. c. IV.
9. a) Subțirica din vecini de G. Coșbuc, decl. de At. Florescu-Conciatu ped. c. III.
b) Târgul dela Nămăești, monolog de V. Pop, pred. de Petru Coroiu, ped. c. IV.
10. Viața Țiganilor de R. Schuman. cor.

Biblioteca.

Starea bibliotecii la sfârșitul anului școlar 1906/1907 a fost de 1603 opere în 2112 volume, 16 ziare, dintre cari 15 gratuite și 1 plătit; reviste 4 gratuit, 10 plătite.

Au dăruit în decursul anului Domnii: *Vasilie Papp*, avocat în Arad. „Istoria bisericii“, „Scheilor Brașovului“, „Documente“ în 4 volume și „Neamul românesc“, din 1906 legat. *Petru Vancu*, Arad. „Lumina pentru toți“, 4 vol.; „Școala și familia“, 2 volume. *Sever Secula*, prof. Arad. „Nazarenismul“, „Viliam Tell“, „Sanda“, „Un memoriu a lui Moise Nicoară“, „Trei conferințe teosofice“, Floriu“, „Scrisoarea dela câțiva dascăli plecați în străini“.

STATISTICA

progresului clasificărilor la teologie în anul 19067.

Calcul general	Cursul I.	Cursul II.	Cursul III.	De tot	Câte ‰	Observare
Distinși	1	1	2	4	7·4‰	
Buni	4	4	6	14	25·9‰	
Suficienți	7	5	11	23	42·7‰	
1-2 nesuficienți	5	4	4	13	24·09‰	
Mai mulți nesuf.	—	—	—	—	—	

STATISTICA

progresului clasificărilor la pedagogie în anul 19067.

Calcul general	Cursul I.	Cursul II.	Cursul III.	Cursul IV.	De tot	Câte ‰	Observare
Distins	2	1	2	5	8	9·7‰	
Bun	6	6	4	8	24	31·7‰	
Suficient	2	4	3	7	16	19·5‰	
1 sau 2 nesuf.	4*	6*	5*	6	21	25·6‰	*) Din muzică și cant
Mai mulți nesuf.	5	2	4*	—	11	13·4‰	*) Din muzică

Aviz pentru anul școlar 19078.

In anul școlar 1907/8 examenele de corigență supletorii și private se vor ține *în ambele despărțăminte în 17/30 și 18/31 August.*

Inscrierile se vor face în 20 și 21 August (2 și 3 Septembrie).

La înscriere *elevii cursului I. pedagogic* au să prezenteze direcțiunei estras de botez, testimoniu cu succes de pe cl. IV. gimnazială, reală sau civilă.

Toți elevii ambelor despărțăminte au să-și prezenteze la înscriere testimoniu de pe anul școlar anterior.

Toți elevii au strictă datorință de a se providea cu manualele și recvizitele prescrise, cari se vor aduce la cunoștința elevilor la începutul anului școlar.

Arad, 6/19 Iunie 1907.

Direcțiunea.